

برنجی سنه — نسخه ۹

﴿ چهارشنبه ﴾

صفحه ۳۳

بر نسخہ سی بر غروشه در .

بر نسخہ سی بر غروشه در .

مجموعہ کتب کلاسیک

مرکزی ابوالسعود جاده سنده ۱۸ نومرولو دکاندر .
کوندربله جک اوراق معلم نامند اورایه کوندربلمیدر .
پوسته اجرقي ویرلامش مکاتیب قبول اولتماز .

استانبول ایچون آبنه یازماز . خارج ایچون بر سنه ک
آبنه بدلی — پوسته اجرقیله برابر — یاریم عثمانلی
لیراسیدر .

فی ۲۳ ربیع الال سنه ۱۳۰۵

(معارف نظارتک رخصتیله هفته ده بر دفعه نشر اولنور) فی ۲۵ تشرین ثانی سنه ۱۳۰۳

«شمدی کلدی». دیک ایلہ «دها شمدی کلدی». دیک بیننده فرق واردر. مثلاً «نه وقت کلدی؟» سؤالہ «شمدی کلدی». جوانی ویریلہ بیایر، فقط «کشده کتابلری نیچون تنظیم ایتامش؟» سؤالہ جواباً «دها شمدی کلدی». دیک ساده جه «شمدی کلدی». دیککن البته ابلاغ دوشر. بناء علیه بوراده (دها) نک زائد دکل، لازم اولدینی ثنین ایدر.

بوریلہ یرلرده (دها) نک افاده ایشدیک معنایه (توقیت تا۔ کیدی) تعبیر ایدلک مناسبر.

۳ — ادات استزاده اولور:

«دها واری؟» — «دها ایستز؟» — «دها نه ایستز؟» — «دها نصل یازیلیر؟» — «دها نه یایلم؟»

مثالردن آکلا شیلہ جی اوزره (دها) نک ادات استزاده اولمسی طب و تحدی مواضعه مخصوصدر.

۴ — ادات تزیید اولور:

بعضاً (هم) مکرراً ایراد ایدیلنجه بعضاً ایکنجیسنه — تأکید ایچون — (دخی) مخفی اولان (ده) علاوه اولنور.

مفرداً ایراد ایدیلنجه تنهیی متضمن اولور:

«نه سوبلی، نه ایشیتی. هم بویله اهیمنسز شیرنی نیچون اعظام ایتلی؟»

بو صورتده دخی (ده) علاوه ایدیلہ بیایر.

بعض آثار قدماده کوریلان (ودخی — هم دخی) تعبیرلی — مناسبتسز لکری جهتیله — استعمالدن ساقطدر.

(بر ده) موقعده (بر دخی) استعمالی ده بولسزدر. شیخ غالبک:

(هم بر دخی بر سمت دلکش)

مصارعی قیلندن اولان سوزلر شمدیکی شیویه مغایردر.

ایضاحدن مستغنی اولدینی اوزره سوزمن (بر دها) تعبیرینه متعلق دکلدر. او، موافق شیویه در.

بعضاً (هم) فارسیده (تاش)، لسافزده (دش) صورتده اواخر اسمایه کتیریلان ادات اشتراک بدل عربی، فارسی اسمک اوانگه کتیریلیر. بو حالده اسملر وصفیتہ تحویل ایدر. مثلاً (راه) پول دیمک ایکن (مهره) یولداش دیمک اولور.

(هم) برده ادات اقتران اولدرق کذلک عربی، فارسی اسملره دخول ایلہ بونلری ینہ وصفیتہ تحویل ایدر.

بونی ادات اشتراک اولان (هم) دن فرق ایتلیدر. مثلاً اسمده مشترک اولان آدملردن هر برینه اطلاق اولنان (همنام) ده کی (هم) ادات اشتراکدر، چونکه اسملری بردر. حال بوکه دیز دیزه او طوران آدملردن هر برینه اطلاق اولنان (همزانو) ده کی (هم) ادات اقتراندر. چونکه دیزلری بر دکلدر.

کذلک (همخانه) ده کی (هم) اشتراک، (همزبان) ده کی (هم) اقترا نه دلالت ایدر. (هم مسلک) ایلہ (هم عنان) ده بو قیلیدندر.

«دها وار — بو کونک بو قسدر یازدق، دها یازدهجز — اوچ. بش دها، کیز.»

(دها) نک عبارده قدیم وتأخیریلہ معنی دیکشه بیلہ جکندن افاده ایدیلہ جک معنایه کوره زرده ایراد ایدلمسی لازم کله جکنه دقت اولغیلیدر. مثلاً «دها آتی آی وار.» ترکیبده (دها) ادات توقیت اولدینی حالده «آتی آی دها وار.» عبارسنده ادات تزییددر.

— ۲۳ —

هم

فارسیدن مأخوذ ادات عطفدر. ایکی شیئی بر حکمده ویا ایکی حکمی بر شیده جمع ایدر:

«هم او سوبلہ یور، هم بو.»

§

«هم سوبلہ یور، هم کولبور.»

§

«— دوما، بز — زمانده اک زیاذه مشهور اولش وحی معاصرلریک چلهسته ترجیع اولغشدر. بو درجه مظهر قبول اولسته سبب یازدینی شیرلک هم مانلی، هم بارلاق اولمسیله بارار ملتک چوجققریشہ وارنجهیه قدر هم معناسی، هم ذوقی آکلار یه جق بر یولده بولسیدر.»

§

(کوکلم بلای عشق هم ایستز هم ایستز)

«حازم»

§

(هم سوبلہ هم ده هم یکنم)

«شیخ غالب»

شیوه فارسی مقلدلیکی ایجابا نسدن اولدرق قدما (هم) ی (دخی) و آنک مخفی اولان (ده) موقعده ایراد ایدر لر مش:

(بن هم آندن ایلرم براق نمی یا نصیب)

«فصولی»

مکتب سلطانی درسفرندن:

— ۲ —

فصاحت

«فصاحت» ایلہ کله، کلام، مشکلم متصف اولور. «کله فصیح» — کلام فصیح — مشکلم فصیح» دینیلیر.

مثلاً:

«یوسل هنرکله قانع اولم»

مصارعی تشکیل ایدن کله لک هم هریری، هم هیئت مجموعه سی، هم نامطمی «فصیح» دیه وصف اولنور.

کلمه فصیح اولقله آنردن تشکل ایدن کلام، کلام فصیح اولقله آتی تألیف ایدن متکلم فصیح اولق لازم گلدیکندن «فصاحت» که گلهده، کلامده، متکلمده آری آری تحلی ایتمی لازم کلور.

کلمه فصاحت فصاحتله انصافی آنردن تشکل ایدن کلام، کلام فصاحتله انصافی آتی تألیف ایدن متکلم فصاحتله انصافی مادام که ایجاب ایتور — گلهده، کلامده، متکلمده تحلی ایده جک فصاحت بشقه بشقه شیر اولمی ضروری کورینور. فصاحت بر لفظ ایکن تعدد جلوه که اعتباریه اوج درلو معنایه دلالت ایتش اولور. بناء علیه بونلرک هر برندن بشقه جی بحث اولق اقتضا ایدیور.

گلهده فصاحت — «تأفر حروف» دن، «غراب» دن، «قیاس مخالفت» دن سالم بولنسیله تحقیق ایدر. «تأفر حروف» — گلهده که آشیای تلفظده لسانه ثقلت و بره جک بر حالده بولنسیدر.

بونک مراتب مختلفه سی واردر. محل فصاحت عد اوله بیه جک مرتبه سی «ذوق» تعیین ایدر. برنجی طوطه جق بشقه کله بولنسیلندن استعمالی مجبوریت تحته اولان کله تأفر حروفی مشتمل اولسه بیه محل فصاحت عد اولماز.

مثلا تأفر حروفی مشتمل بولندی ادا ایدیلن «ایشسز — طائسز» کله رینه بدل «ایشی یوق — طادی یوق»

و یا «طائلی دکل» دینیه بیلیرسه ده — لسانغری بیلنلرجه تصدیق اولنه جی وجه ایله — بوتعیرلر هر زمان «ایشسز — طائسز» کلمه رینک برنجی طوطه میه جغدن هیچ برینسک استعمال لندن مستغنی بولنمیز.

بویه کلمه فصیح عد اولندی صورتده بونلری استعماله مجبور اولان بر آدمک فصاحتله ترکیه سولیمسی متعذر اولمش اولور. شو حالده کلمات غیر فصیح فارشدیمقسنزین تألیف کلام ایتک هیچ برمنه میسر اولماق لازم کلیر.

«ایشسز — طائسز» کلمه ریندن فصاحت سلب ایدیلنجه «سولیمشسکر» کی تلفظده ده زیاده ثقلت حس اولق لازم کان کلمات فصیح عد اولنسنه امکان قالماز. حال بوکه دوزکون ترکیه سولیر هیچ بر آدم — «سولیمشسکر» دیلم.

اوتدن «ایشسز» ی، «طائسز» ی فصیح عد ایتیلندن برنجی جقوبده — «سولیمشسکر» دیکه مجبوریمز؟ — مکالمه — یاخود — محاوره ایتسکر. — دیه بیلیر. — دیه جک اولورسه آکا «اوت» دیه بیلیرسکر. فقط بو عباره کرده کی «ایتسکر» «ایشسز» دن، «طائسز» دن آشنای قالیور. «ایتسکر» دیسه کرده محذور مندفع اولماز. حال

مقاله (۴۴)

بر مکتوبده «شعی بدیلکرمک ایتده» بو سوز شو آدمک لساندن صادر اولندی ایچون علاید! یولو استدلالات مقلدانه ایله ازام اولنه بیلیر آدم کورده یورم. هر کی سوزده معنی، معناده حقیقت، لطافت آرایور. آثار کوزل اولسونده شرقیه اولسون، غریبه اولسون، مقبول اهل ادراک اولور. «دیش ایدم» بوده بر سوزدر. بوندهده معنی و او معناده حقیقت، لطافت آرايه بیلیر. عیبا آرانسه بولنه بیلیری؟

کوریه سوز که معنی وار، بورانی بدیلی. آرار آراز معنایی بولدی (۴) مکتب حقوق شاهانه برنجی صنف طلیمه.

(۴۴) طلیه تک لسان رکی حقهده نظر دقتی جلب ایچون درس لک خارجنده اولق ایراد اولان بو مقاله تک بر قسمی «سعادت» غزسته درج ایشل ایدی.